

~~1845~~ C. 92 66976

NOVA
P R A T I K A

sa navadno léto

1845.

Na svetlobo dana od z. k. kmetijske družbe.

V LJUBLJANI.

Natifnil in saloshil *Joshef Blasnik.*

To léto ima 365 dni.

Pomlad se sazhne 20. fushza, jesén pa 23. kimovza; nozh in dan sta ene dolgosti.

Léto se sazhne 21. roshniga zveta, in je dan nar daljši; sima pa se sazhne 21. grudna, in nozh je nar dalji.

Med boshizhem in pepelnizo je 41 dni.

Mraknenja.

I. Šolnze bo mraknilo 6. velkiga travna sjutraj, sazhetik ob 10. uri, freda ob 11. uri, konez ob 12. uri, velikost $2\frac{1}{2}$ pavza.

II. Luna mrakne 21. vel. travna, nevid.

III. Šolnze mrakne po nozhi od 30. do 31. kosoperfka, nevidama.

IV. Luna mrakne 14. listopada. Sazhetik ob 0 uri 25. min., freda ob 2. uri 4. min., konez ob 2. uri 43. min. sjutraj. Velikost $10\frac{1}{2}$ pavzov.

SNAMNJA.

 mlaj.
 prvi krajiz.
 ship.
 sadnji krajiz.
 prasnik.
 nedelja.
 delavnik.
 solnzhin sij.
 gorko.
 merslo.
 jasno.
 megla.
 desh.
 sneg.
 veter.
 grom.
 stanovitno vreme

 post.
 vodnar.
 ribe.
 oven.
 juniz.
 dvojzhizhi.
 rak.
 lev.
 deviza.
 téhniza.
 shkorpion.
 strelez.
 divji kosel.
 kvatre.
 dolgost dneva.
 solnzh. mrak.
 lune mrak.

Profénež ima XXXI dni.

(Žänner.)

Koliko manka shebljev podkovanimu konju?

Kolikor jih kovazh polhipe.

Nov-let. Gen. Titus S. 3 Kralj. Erh.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Pavel p. Ernest Dan Ant.p. Imé Jes. Bosht.

			X						v'
▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Nesha Vinz. M. Pavla sp. Krisoft. Franz S.

			III						III	
▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Švezhanima XXVIII dni.

(Februar.)

Kaj je nar boljshiga per telézhji glavi?

Tele.

Svezh. Blash Pust Agata Rotija Polona

Dan Skol. Kvat. Valent. Juljan. Konrad

X

			X						
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

Evhar Pet. St. Matij. Valb. Sredp. Rom.

	VIII							
20	21	22	23	24	25	26	27	28

Šufhez ima XXXI dni.

(März.)

Kdo f' kannam pishe?

Meh.

Albin Dan Kunig. Franziska 40 Mart.

XI ☾

VIII

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Greg. Mar. 7 sh. Zvet. n. Jed. Joshef

v

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Dan Velk pet. Velk. n. Mar. os. Rupert
XII

IX

VI

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

Mali traven ima XXX dni.

(April.)

Kdaj je shiv zhlovek bres glave v' hifhi?

Kadar jo krosi okno pomoli.

Franz P. Vinz. F. Herm. **Dan** Ezech.

XIII

Leo P. Tiburt. Helena Rudolf Marzel.

v

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Adalbert Jur

Marko

Dan

Pereg.

VIII

XII

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

Velki traven ima XXXI dni.

(Mai.)

Kdaj v' mlinu kolo samo tezhe?

Kadar druge hoje.

Vneb. Filip i. J. S. krish Florjan Vid. f. m.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

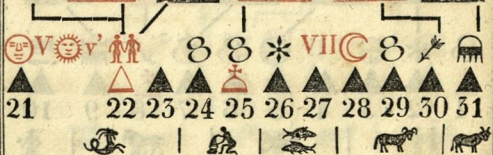
10

Bink. n. Pankr. Kvat. Jan. N. Feliks Sv. Tr.

Dan Telo Julia Urban Ferd. Angela

Roshni zvet ima XXX dni.

(Juni.)

Kdo svojimu blishnjimu vse od ust potégne?

Brvez.

Erasm. Bonif. Robert Medard Prim.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Ant. P.

Vid.

Beno

Rajner

Dan
XV¹/₂

XII

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Alojsi

Ahazi

Jan. Kr.

Ladisl.

Pet. i. P.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

Mali ferpan ima XXXI dni.

(Juli.)

Sakaj meshnar pod svonikam svoni?

Sa vev.

Mar. obj.

Urh

Vileb.

Kiljan

Amalia

8

V

1

2

3

4

5

6

7

8

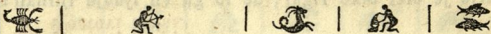
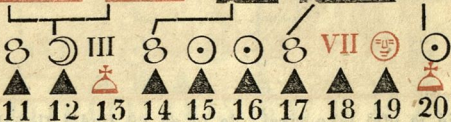
9

10

Moh. i. F. Marjet. Bonav. Alefh Dan

XV

Magd. Pasjid. Jak. Ana Ign.

Velki ferpan ima XXXI dni.

(August.)

Kje je ofel tako rigal, de so ga vsi ljudje slifhali?
 A Noetovi barki.

Pet. K. Porzjunkt. Domin. Osvald Afra

VIII

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Lorenz Velk. Sh. Dan Rok Bernard

XIV

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Pafjid. Jernej August Jan. gl. Ang. v.

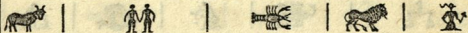

21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Kimovez ima XXX dni.

(September.)

Ktéra pijazha je nar mozhneji na svetu?

Voda, ki ladje nosi.

S. Tiln. Rosalia Dan Regina M. Shm.

XIII

XI

IX

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Fel. i. Reg. Ime M. Krish Kvat. Evstah

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Dan Matevsh Rupert Mihael Hieron.
XII

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

Kosoperfk ima XXXI dni.

(Oktober.)

Komu denar tesho dela?

Molnit.

Remig. Franz. Ser. **Rosh.** Dion. Dan

XI

Kolom. Teres. Gol Lukesh Shegn.

XI

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Urshul. Kapist. Sim. Jud. Volfg. nev. f. m.

IX

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

Liftopad ima XXX dni.

(November.)

Káj je bolji kot en vol?

Dva.

Vfi Sv.

Sahvaljen.

Dan X

Lenard

Martin *vid. m. m.* Leopold Otmar Elisabeth.

○ ♣ II =U= ◻ ♣ ◻ ◻ ◻ ◻ ⊕ ○
 ▲ ▲ ▲ ▲ ▲ ♠ ▲ ▲ ▲ ▲
 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Mar. d. Zezil. Katar. *Dan* Andrej *Adv. n.*

V C ☀ v' ♠ ⊕ * ♣ ♣ * ● I
 ▲ ▲ ▲ ▲ ▲ ♠ ▲ ▲ ▲ ▲
 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Gruden ima XXXI dni.

(Dezember.)

Kdo gre naprej domu, kadar smenj mine?

Domu gre vlak nasaj.

Fr. Sav. Barb. Nikol. Ambr. M. Sp.

Lune in vreména spremin.

Profenez (Jänner).

- ☉ Sadnji krajiz 1. d. ob 4. u. 20. m. svezhér; sneg naletuje.
- ☾ Mlaj 8. d. ob 8. u. 12. m. sjutrej; smerslina.
- ☉ Pervi krajiz 15. d. ob 9. u. 50. m. sjutrej; megla in mras.
- ☽ Ship 23. d. ob 3 u. 19. m. popoldne; folnze sije.
- ☉ Sadnji krajiz 31. d. ob 2. u. 55. m. sjutrej; jushno.

Švezhan (Februar).

- ☾ Mlaj 6. d. ob 7. u. 35. m. svezhér; sneg in mras.
- ☉ Pervi krajiz 14. d. ob 9. u. 59. m. sjutrej; mras, féver.
- ☽ Ship 22. d. ob 7. u. 47. m. sjutrej; sneg naletuje, folnze poluka.

Šufhez (Márg).

- ☉ Sadnji krajiz 1. d. ob 11. u. 13. m. dopoldne; mersle nozhi.

- ☉ Mlaj 8. d. ob 7. u. 36. m. sjutrej; lepi dnevi.
- ☽ Pervi krajiz 16. d. ob 2. u. 52. m. sjutrej; fneg, mras.
- ☼ Šhip 23. ob 9. u. 18. m. svezhér; jušno, deshévno.
- ☾ Sadnji krajiz 30. d. ob 6. u. svezher; megléno, merslo.

Mali traven (April).

- ☉ Mlaj 6. d. ob 8. u. 4. m. svezhér; jug deshja nashene.
- ☽ Pervi krajiz 14. d. ob 10. u. 23. m. svezhér; oblazhno, temno.
- ☼ Šhip 22. d. ob 8. u. 11. m. sjutrej; huda burja.
- ☾ Sadnji krajiz 29. d. ob 14. m. popolnozhi; gošta megla.

Velki traven (Mai).

- ☉ Mlaj 6. d. ob 10. u. 57. m. sjutrej; gorki dnevi.
- ☽ Pervi krajiz 14. d. ob 3. u. 8. m. popoldne; gorko, grom.

☉ Šhip 21. d. ob 4. u. 58. m. popoldne; soparno.

☾ Šadnji krajiz 28. d. ob 7. u. 24. m. sjutrej; germévno.

Roshni zvet (Juni).

☉ Mlaj 5. d. ob 2. u. u. 7. m. popolnozhi; suhotno.

☾ Pervi krajiz 13. d. ob 4. u. 43. m. sjutrej; gorki dnevi.

☉ Šhip 20. d. ob 17. m. sjutrej; hudi oblaki.

☾ Šadnji krajiz 26. d. ob 4. u. 26. m. popoldne; plòhe.

Mali ferpan (Juli).

☉ Mlai 4. d. ob 5. u. 29. m. svezhér; grom, tozha.

☾ Pervi krajiz 12. d. ob 3. u. 22. m. popoldne; velika vrozhina.

☉ Šhip 19. d. ob 7. u. 2. m. sjutrej; tozha.

☾ Šadnji krajiz 26. d. ob 4. u. 16. m. popolnozhi; deshévje.

Velki ferpan (August).

☉ Mlaj 3. d. ob 8. u. 24. m. sjutrej; vihar, desh.

☉ Pervi krajiz 10. d. ob 11. u. 40. m. pred-
polnozhjo: omòtno.

☽ Ship 17. d. ob 2. u. 16. m. popoldne;
desh po jugu.

☾ Sadnji krajiz 24. d. ob 7. u. 26. m. sve-
zhér; megla, hladne jutra.

Kimovez (September).

☉ Mlaj 1. d. ob 10. u. 34. m. po nozhi;
vetrovno pa lepo.

☽ Pervi krajiz 9. d. ob 6. u. 23. m. sju-
trej; megla, hlad.

☽ Ship 15. d. ob 11. u. 13. m. po nozhi;
gorko, folnzhno.

☾ Sadnji krajiz 23. d. ob 1. u. 23. m. po-
poldne; sjutrej flana.

Kosoperfk (Oktober).

☉ Mlaj 1. d. ob 11. u. 58. m. dopoldne;
spreminljivo.

☽ Pervi krajiz 8. d. ob 30. m. popoldne;
desh, hlad.

☽ Ship 15. d. ob 10. u. 56. m. dopoldne;
severno, merslo.

- ☉ Sadnji krajiz 23. d. ob 9. u. 14. m. dopoldne; sneg naletuje, mersi.
- ☾ Mlaj 31. d. ob 41. m. popolnozhi; obla-zhno, merslòtno.

Listopad (November).

- ☉ Pervi krajiz 6. d. ob 7. u. 14. m. sve-zhér; toplo, solnzhno.
- ☾ Šhip 14. d. ob 1. u. 54. m. po nozhi, jushno, deshévno.
- ☉ Sadnji krajiz 22. d. ob 5. u. 25. m. sjutrej; jasno.
- ☾ Mlaj 29. d. ob 41. m. popoldne; fneshno in merslo.

Gruden (Dezember).

- ☉ Pervi krajiz d 6. d. ob 3. u. 52. m. sjutrej; hud mras.
- ☾ Šhip 13. d. ob 7. u. 42. svezhér; sneg gré.
- ☉ Sadnji krajiz 22. d. ob 27. m. popolnozhi; burja, mras.
- ☾ Mlaj 28. d. ob 12. u. 52. m. po nozhi; megla, po tém lepo.

Kaj pomenijo dvanajstere nebeshke snamnja v pratiki.

Kdor fkos léto vezhkrat ponozhno jasno
nebo pogleda, bo sposnal, de se vsakih 24
ur ne le solnze in luna, ampak tudi vse svesde
okoli in okoli semlje od jutra proti vezheru
prefuzhejo. Zhe pa fhe bolj na tanjko gleda,
bo tudi vidil, de luna vsak dan svoje mesto
premeni, in de se po drusih svesdah vsak
dan prezej dalezh od vezhera proti jutru pre-
makne, tako de v énim tednu sa zhetert ne-
besa nasaj gre, v fhtirih tednih pa okoli in
okoli k ravno tisti svesdi pride, per kateri je
pred tem zhasam bila. Ravno po tem potu
gre pa tudi solnze, tode veliko bolj pozhasi,
nasaj proti jutru, in fzer tako, de fhe le v
enim létu k ravno tisti svesdi pride, pri
kateri je pred bilo.

To pot, po kateri tako luna in solnze po ne-
besu od vezhera proti jutru nasaj gresta, so

rasdeljili svesdogledi she od nekdej v dvanajst
 delov, kateri se po svesdah sposnajo in se sa to
 nebeske snamnja imenujejo. Nar bolj surjeni
 svesdogledi so bili ajdje v Babilonii in v Egip-
 tu, in so dali vsakimu teh dvanajst delov né-
 besa, ali vsakimu snamnju drugo imé, nam-
 rezh: pervimu, v katerim je bilo solnze pred
 2000 letmi spomlad, kadar sta nozh in dan
 enako dolga, so dali imé oven (); dru-
 gimu, v katerim se solnze bolj visoko premak-
 ne imé juniz (); tretjemu, ko je solnze
 she vishije, imé dvojzhizhi (); zheter-
 timu, kadar je solnze po létu nar bolj visoko,
 imé rak (); petimu, kjér se solnze she
 nekoliko ponisha, imé lev (); shestimu,
 kjér je solnze she nischeje, imé deviza ();
 sedmimu, ko je sonze tako visoko kakor je
 bilo v ovnu, in sta v jeseni spet nozh in dan
 enake dolgoti imé téhtniza (); osmimu,
 ko solnze bolj nisko pride, imé shkorpion
 (); devetimu, ko je solnze she nischeje,
 imé streliz (); desetimu, kadar je sonze
 po simi nar bolj nisko, imé divji kosel ();
 enajstimu, ko je solnze spet nekoliko vishi,

imé vodnar (); in dvanajstimu, preden solnze spet k ovnu pride, imé ribe (). V pratiki sato stoji okoli 21. dneva vsakiga meza sapifano v , to je solnze stopi v snamnje ovna, ali v , to je v junza, v , to je v leva i. t. d.

Luna gre pa veliko hitrejšhi nasaj proti jutru po ravno teh snamnjih, takó de preden pride solnze enkrat okoli, to je v enim létu, pride luna dvanajstkrat ravno to pot; sato stoji v pratiki spodej pod dnevnimi shtevilkami na vsak drugi ali tretji dan sasnamnjano, v katerim nebeshkim snamnji tiste dni luna hodi.

Kdor toraj hozhe nebeshke snamnja po svesdah posnati, naj pogleda v pratiki, ktero snamnje tisti dan luna nastopi, potem pa naj pogleda na nebo, in ker so se v 2000 létih snamnja sa eniga proti jutru premaknile, bo stala luna na nebu sa eno snamnje nasaj, postavim, zhe je v pratiki sapifano snamnje ovna () bo stala luna v ribah () snamnje ovna pa se bo vidilo nekoliko bolj na levo roko proti jutru, i. t. d.

Sgodovina pratik.

Nar starji pratika, ki jo imamo v Ljubljani v fholfski bukvarnizi, je od léta 1415, tedaj 430 lét stara, na ufnjini (Pergament) in v latinfskim jesiku pisana, kér takrat kranjfhine pisati in bukev natifkati fhe nifo snali. Po-dobe fvetnikov fo pa vender podobam fidanjih pratik slo enake.

Pratika v kranjfskim jesiku pisana je bila pa vpervizh v létu 1726 v Avgzburgu natifnjena. Eno od tega léta imamo v natvornizi (Museum). Is tè pratike fe vidi, de je od tiftiga zhasa do letaf v vsih posnéjih pratikah le malo popravljeniga. Dnévam fhe ni bilo dnévnih fhtevilk podstavljениh, pa teh tudi fhe v praktiki od léta 1787 ni bilo. She le v praktiki od léta 1788 najdemo to popravo. Kér pratik od vezh lét ne moremo dobiti, tudi ne vémo, v ktérim létu fo bile pratikam vganke vpervizh perdjane in v kterim fpét opufhene.

Perva kranjfska pratika kashe, kako veliko je bilo takrat per naf sapovédanih prasnikov; verh nedelj in fidanjih 16 prasnikov, fo fhe

drusih 30 sapovedanih prasníkov iméli. Pa téh 30 sapovédanih prasníkov ni sunej perve pratike v nobeni drugi, kar nam jih je she dosdaj v roke perfhlo.

Šemnji na Krajskim.

Profénza.

2. v Radohavi Vasi in v Ribnizi. 7. v Metliki. 13. v Sherovnici, v Ternovim in na Vidau. 17. v Sheslesnikah in v Sagúrju. 20. v Kamniku, v Kozhévju in v Novi Vasi (na Blokah). 21. v Novomestu in v Toplizah. 22. v Verhpolju in 25. v Ljubljani (3 dni).

Švezhána.

1. v Shturji. 3. v Ipavi, na Kerfhkim, v Lukovzi (v Verh. kom.), v Lukovzi (v Berd. kom.), v Radohavi Vasi, v Shushembergu, v Vifhnji gori. 4. v Metliki. 7. v Zerknizi. 10. v Grahovim, v Mengfhu, v Radezhah, v Sagórju, na Verhniki in v Vifhnji Gori. 11. v Zhernémlju. 12. v Motniku. 14. v Shent-Lampretu. 24. v Buzhki, v Moravzhjim, v Motniku in v Zerknizi. 26. v Shiru. 28. pa na Igu.

Sushza.

3. v Lafhizbah in v Litii. 6. v Vifhujji Gori. 8. v Mokronogu. 10. v Koftánjevzi. 12. v Kamniku, v dolénjim Logatzu, v Rakovniku, v Rovtah (v Plan. kom.), na Veféli Gori, v Trijaku, v Soderfhizi in v Radolzi. 14. v Shent-Vidu (nad Ipavo) in v Hote-meshah. 17. v Loki, v Mengfhu. Miravzhjim, v Sden-fki Vafi, v Shent-Vidu (na Blokah), v Shushembergu, v Tershizhu in v Sagurju. 18. na Kerfhkim in v Zher-némlju. 20. v Idríi, na Igu, v Mirnopezhi in v Sati-zhini. 21. v Bruniku. 25. v Ipavi, v Kotridesu, v Metliki, v Radezhah, v Shent-Jurju (v Mirn. kom.), na Verhniki in v Zhefhhojizah. 26. v Lukovzi (v Verh. kom.) in v Lukovzi (v Berd. kom.). 31. na Igu, v Podbukovji, v Ribnizi, v Shturji in na Vazhab.

Maliga travna.

5. pri f. Gothardu (v Ponov. kom.). 9. na Lasih in pri f. Antonu na Rebri. 17. v Grahóvim. 21. v Dò-bernzah in v Zerknizi. 22. v Motniku. 24. Kotride-shu, v Loki, v Radolzi, v Shent-Jurju (v Ponov. kom.), v Shushembergu in na Zhernim Verhu. 25. v Buzhki, pri f. Gothardu (v Ponov. kom.), v Grof-uplim in v Kranju. 28. v Biftrizi, v Lefkovzu, v

Lukovzi (v Verh. kom.), v Lukovzi (v Berd. kom.)
in pri f. Trojizi v Tershifhu. 29. pa v Novomeſtu.

Velkiga travna.

2. v Ljubljani (14 dui), v Metliki, v Shelesnikah,
v Tirni, na Travi in v Shushembergu. 3. pri Fari (ſpod-
ni Idrii). 5. pri f. Gothardu (v Ponov. kom.), na Kerf-
kim, v Kozhevju, v Loſhi, v Litii, v Poſtojni, v
Satizhini in na Verhniki. 7. v Döbernzah in v She-
rovnizi. 8. v Saverſhju. 13. v Loki, v Metliki, v Ra-
dezhah, v Radolzi v Sagörju in v Sagurju, v Shent-
Jerneju, v Zhernemlju in v Viſhnji Gori. 15. v Zir-
niku in v Senoshezhah. 16. v Idrii, v Lukovki, v
Moravzhjim in na Vidnu. 17. v Kotrideshu in v To-
plizah. 19. na Igu, v Radohavi Vaſi, pri f. Trojizi
v Tershifhu, na Vazah, in na Verhniki. 23. v Shent-
Lampretu. 26. v Litii, na Mali Gori, v Mengſhu,
pri f. Gothardu (v Ponov. kom.) in v Shelesnikah. 27.
v Svibenji. 31. pa v Mernopezhi.

Roshniga zveta.

2. v Motniku. 9. v Kamniku, v Novomeſtu, v Shu-
shembergu in v Tirni. 13. pri f. Antonu na Rebri, v
Bruniku, v Hotemeshah in v Sdenſki Vaſi. 16. v
Shent Vidu (na Blokah), in v Shent-Vidu (nad Ipavo)
in v Kozhevju. 21. v Moravzhjim. 23. v Buzhki in

pri f. Trojizi v Tershifhu. 24. v Loki, v Matenji Vasi, na Merni, v Ribnizi in v Zhefhnizah. 30. na Mali Gori, v Mengfhu, v Radezhah, v Sagorju, v Ternovim in v Ljubljani (3 dni).

Maliga serpana.

1. v Zhernémlju. 2. pri f. Gothardu (v Ponov. kom.). 4. na Kerfhkim in v Shiru. 7. v Dóbernzah, v Polfhujeku, na Slanzhnim Verhu in na Travi (v Kozhévfki kom.). 10. v Shushembergu. 12. v Planini. 14. v Kropi in v gorni Planini. 15. v Metliki. 17. v Sdenfki Vasi. 22. v Soderfhizi. 25. v Kozhévjju, v Loki, v Svibenji in na Verhniki. 26. pri f. Ani poleg Lefkovza in v Radolzi. 28. v Kostánjevzi in v Lukovki.

Velkiga serpana.

1. v Kranju. 4. v Ribnizi. 5. na Vidnu poleg Kerke. 11. na Igu, v Kamni Gorizi, v Tershizhu in na Travi (v Kozhévfki kom.). 14. v Lefkovzu in v Shent-Vidu (nad Ipavo). 16. v Loshi, v Shmarii in na Vazhah. 18. v Toplizah. 19. v Metliki. 20. v Satizhini. 25. v Mokronogu. 25. v Kamniku, v Kozhévjju, v Loki, v Postojni, v Shent-Jernejju in v Shent-Vidu (na Blokah). 26. pa v Novomestu.

Kimovza.

1. v Ipavi, v Rakovniku, v Shent-Jurju (v Ponov.

kom.), na Veseli Gori in v Višnji Gori. 9. v Lukovzi (v Berd. kom.) in v Lukovzi (v Verhn. kom.). 15. v Ljubljani (3 dni), v Senoshezah, v Shushembergu, v Višnji Gori in na Zhernim Verhu. 17. v Shent-Lampretu. 22. v Buzhki, v Idrii, v Ribnizi in v Kranju. 23. v Zhernemlju. 27. v Podbukovju. 29. v Grofuplim, v Loki, v Mengshu, v Mirnopezhi, v Novi Vasi (na Blokah) in v Plan. Rovtah. 30. pa v Metliki.

Kosoperska.

6. pri Fari (spodnji Idrii), v Kostánjevzi, v Litii, v Sdenfki Vasi, v Shelesnikah in na Vidnu. 8. v Motniku in Shturji. 13. v Radohavi Vasi. 15. v Kamniku in Soderfhizi. 18. na Kerfhkim in v Postojni. 20. v Ternovim, 21. v Novomestu, v Shiru in v Toplizah. 28. v Ipavi, v Loshi, v Mirnopezhi, v Mokronogu, v Radolzi (shivnfki semenj), v Shushembergu in v Zhefnjizah.

Listopada.

3. na Merni, v Shent-Jerneju, v Sagórju, v Višnji Gori, in v Zerknizi. 4. v Zhernemlju. 6. v Kropi, v Mengshu in na Verhniki. 11. na Bistrizi, v Buzhki, v Idrii, na Igu, v Kranju, v Moravzhjim in v Sa-

in v Grajfenbersi, 24. v Gutfhtanju, 28. v Grajfenbersi.
30. v Pontasi in v Terbishi.

Maliga serpana.

2. v Kapli. V nedeljo po f. Marjeti v Gradifhah. Na
f. Jakoba dan v Shtrafbersi. Na f. Ane dan v Kutar-
zhah in v Sakfenbersi.

Velkiga serpana.

11. V Belaki, v Shent Lernarti in v Shtrafbersi.
20. v Frishah. 25. v Lavaminti in v nemfshkim Plaj-
berki. 28. pa Shent-Andreju.

Kimovza.

9. v Pliberki in v starim Dvoru. 14. v Gradifhah.
15. v Tribinji. 18. v Renvigi. 22. v Sgorni Beli in v
Traberki. 29. v Grajfenbersi, v Pufárnizi, v Roden-
doli, v Roshezi in v Shent-Pavlu. V Shent-Vidu f.
Mihaela semenj terpi zele 4 tedne, to je, 14 dni
pred in 14 dni po f. Mihaelu. Nar bolji semenji dnevi
so: prvi in drugi pondeljik po f. Mihaelu.

Kosoperfka.

4. v Terbishi. 13. v Doberli Vafi, v Ovfshbergi (14
dni) in v Zoberzah. 16. v Pontasi in v Terbishi.
18. v Gutfhtanji, pri f. Hemi in v Milfhtati. 20. v
Blatogradu in v Gminti. 21. v Kutarzhah. 27. v Zelovzu

(14 dni). 28. v Frishah, v Kapli, v Šhent-Le-narti, v Šhent-Mahorji in v Sakfenbersi.

Listopada.

8. v Malborjeti. 10. v Starim Dvoru, v Oberdrav-
bersi in v Paterjoni. 11. v Sgorni Beli in v Šmartni
pri Belaki. 13. v Pliberki. 17. v Starim Dvoru. 24.
v Oberdravbersi. 25. v Grajfenbersi. Pondeljik po
f. Katarini v Zoberzah. 28. pa v Oberdravbersi.

Grudna.

1. v Šhent-Andreju. Na f. Miklavsha dan v Štraf-
bersi in v Velkovzu. 17. v Milfhtati. Kvaterni pon-
deljik (v adventu) v Paterjoni. 27. pa v Lavaminti.

Na Šhtajerskim.

V Zeljki krefii.

Opomba. Kjer je perdjano bl., kashe, de je
fmenj le s blagam, sh. pa le shivinski pomeni;
kjer ni pa nobeniga snaminja fta obedvojna
femnja fkupej.

Profenza.

20. per f. Mohorji bliso Podzheterka sh. 21. na
Teherji. 22. v Mosirji. 25. pa v Sloven - Gradzu.

Švezhána.

14. v Ševnizi sh. in v Breshzah. 24. v Ragatzu, na Lafhkim in v Biftrizi. Pondeljik pred Švezhnizo v Vojniku, pondeljik po f. Matiju pa v Brašhlovzah.

Šufhza.

1. na Planini sh. 10. v Kostrivnizi sh. 12. pod Rifnikam. 17. pod Zhetertkam. 21. v Rogatzu. 24. v Vitujni sh. 27. v Biftrizi. Po osnauenju D. M. ta dan na Teherji. Šredpoftno saboto v Zelji bl. Na dan šedem shalofsti D. M. v Biftrizi bl. in Brašhlovzah. Tiho saboto pod Šredo, Pondeljik po tihi nedelji v Ševnizi sh. Drugo, zheterto in ſheſto saboto v poſti v Sloven-Gradzu sh. Zvetni petik v Lemberku sh. Velki zhetertik v Konjizah, na Lafhkim in v Rajhenbergu sh.

Maliga travna.

4. per f. Primashu v Blagovni. 5. v Šhent Ili per Veſélji sh. 24. na Lafhkim. 25. v Kostrivnizi sh. 26. v Kosjim. Velikonozhni torik na Vranjſkim bl., v Lozhah, pod Zhetertkam sh., in v Šhoſhtajnu. Drugi pondeljik po veliki nozhi v Rogatzu bl. in per f. Mohorji. Tretji pondeljik po veliki nozhi v Šhent-Vidu bliso f. Eme sh. Tretjo ſredo po veliki nozhi pa v Ševnizi sh.

Velkiga travna.

1. v Zelji sh., na Ljubnim bl., in v Veléji. 4. pod Rifnikam in v Bifrizi. 5. pod Tabram. 8. na Polji. 11. pod Rifnikam 12. na Teherji, v Sloven Gradzu, v Lemberku in na Planini sh. 16. v Vojniku in v Gorni Sufhizi bl. 22. v Lokah in v Olimii sh. 25. v Rogatzu. Pondeljik po f. Florijanu v Breshzah. Krishovi pondeljik v Veléji in v Rogatzu bl. Krishovo fredo v Brafhlovzah. Pondeljik po binkofhtih v Olimii sh., in v Rajhenbergu. Binkofhtno saboto pa pod Sredo sh.

Roshniga zveta.

8. v Lemberku sh. 9. per f. Primashu v Pilfhtanu. 13. v Lozhah, v Shent-Janshi per Traberzi bl., v Breshzah in v Rogatzu. 15. v Zelji bl., v Mosirji bl., v Koftrivnizi sh., in v Planini. 22. v Sévnizi sh., in v Shofhtanju. 24. v Konjizah, pod Sredo, v Shutah sh. in na Lafhkim. 30. v Rajhenbergu in v Olimii sh. Binkofhtni torik per f. Emi sh., in na Lafhkim. Pondeljik po f. telefu v Shavzi bl. Petnajsti dan po binkofhtih na Tinfkim bl. Deveti dan po 2. kvaterni nedelji v Rajhenbergu sh.

Maliga serpana.

2. na Tinfkim. 12. v Rogatzu in v Shofhtajnu. 13.

na Planini sh. 15. per f. Rosalii. 20. v Vitajni sh. 22. per f. Mohorji sh. 25. v Kosjim, v Shutah sh., v Shvajzi bl., in v Biftrizi. 26, per f. Ani nad Teherji. 30. v Koftrivnizi. Pondeljik po f. Urhu pa v Lemberku.

Velkiga ferpana.

5. v Lemberku sh. 10. v Zelji sh. pod Zhetertkam, v Breshzah in v Sloven-Gradzu. 16. v Mosirji. 17. v Pilfhtanu. 24. v Rogatzu, v Biftrizi in v Veleji. 28. v Zelji bl. Pondeljik po velkim Shmarnu in v Shutah sh.

Kimovza.

1. v Shent-Ili sh. in v Lemberku. 4. per f. Rosalii. 7. v Kosji. 14. v Rogatzu. 21. pod Srédo in na Lafhkim. 24. v Biftrizi. 29. v Pilfhtanu in Shofhtajnu. Pondeljik po angeljski nedelji na Tinfkim bl. Pondeljik pred malo maſho v Mosirji. Pondeljik po gladkim imenu D. M. v Shent-Janſhi per Traberzi bl. Pondeljik po 2. nedelji tega meſza v Lokah. Pondeljik pred f. Matevsham v Braſhlovzhah.

Kosoperska.

3. v Konjizah bl. 15. na Planini sh. 18. v Mosirji. 21. v Zelji bl. 28. v Biftrizi.

Listopada.

3. v Konjizah bl. 6. v Breshzah. 11. per f. Mahorju

sh. in na Lafhkim. 19. pod Srédo, na Ljubuim bl.
v Sloven-Gradzu. 21. pod Zhetertkam. 30. v Zelji,
v gorni Sufhizi bl. in v Rogatzu.

Grudna.

3. na Playini sh. 4. na Polji. 21. na Lafhkim. Saboto
pred boshizham pa v Breshzah.

Na Gorishkim.

Profénza.

7. v St. Anjelu. 20. v Gradishki.

Švezhána.

2. v Shmarji. 24. v Stijaku (v St. Anjelski komi-
fii), velki pondeljik pa v Lokvi.

Šufhza.

3. v Sheshani. 16. v Gorizi (8 dni), ravno tako
tudi v fák posledni zhetertek vfaziga meza shivinški
femenj. 20. v Komenu, Monfolkonu (2 dni) in v
Plezu (2 dni). 25. v Gradishki in v Zerknah. 26., 27.
in 28. pa v Uogleji (Aquileja).

Maliga travna.

20. v Turjaku (2 dni), in v Tolminu (2 dni). 25.
pa na Konfkim (Quiesca).

Velkiga travna.

2. v Bukovi, 25. v Kazizhu (Sheshanski kom.), in pondeljik po f. Telésu pa pri f. Krishu.

Roshniga zveta.

13. v Medeji (Karminski kom.). 24. v Ajdovšhini in v St. Evani (Duino). 25. v Karminu (3 dni), in pondeljik po s. Antonu P. v Pavieru.

Maliga serpana. 11, 12 in 13. v Uogleji.

Velkiga serpana. 24 v Gorizi (14 dni).

Kimovza.

1. v Gradifhki. 4. v Karminu (3 dni). 9. v Kazizhu 14. pri f. Krishu in v Sheshani. 21. v Tolminu (2 dni). 29. pa v Bukovi in v Plezu (2 dni).

Kosoperška.

1. v Gorizi (8 dni). 10 v Turjaku (2 dni). 17. na Konfkim. 21. v Zerknah. 25. v Gradifhki. Pondeljik po f. Franzifhku (Serav. v Pavieru.

Lifopada.

9. v Lokvi. 12. v Komenu. 22. v Shmarji. 30. v Bonzhinu (v Kanalski kom.) pondeljik v Kanali. Pondeljik po f. Andreju pa v Gorizi (14 dni).

Grudna.

6. v Monfalkonu (2 dni). 8 v Turjaku (2 dni). 19., 20. in 21. pa v Uogleji.

Prijasni pogovor

s kmetihkimi gospodarji, mladimi in starimi.

Kdor v kmetii in rokodelstvu s zhasam naprej ne hiti in nepofnema, kar so drugi koriftniga snajdli, ampak se terdovratno le stariga dershi, gré rakovo pot. Novi zhasi, novi svet! De bi tedaj tudi nashi kmetje in rokodelzi (antverharji) perloshnost imeli svediti kaj se po svetu noviga sgodi, kakó se kmetije in rokodelstva popravljajo, in drusih rezhi vezh, je sazhelda zef. kralj. kmetijfka drushba v Ljublani v letu 1843 „kmetijfke in rokodelfke Novize“ na svetlo dajati. Vsi umetni kmetje in rokodelzi jih she vezhidel berejo in imajo veliko veselja nad njimi. Plazhilo, sa ktéro se Novize prejemajo, je pa tudi takó majhno, de bi morde ni bilo mogozhe s menj denarjem toliko koriftnih podukov, rasun téh pa tudi toliko kratkozhasniga omifliti si. Vfako fredo pridejo v Ljubljani na dveh zhetertnih listih na svetlo, ter veljajo sa zelo léto 2 goljdinarja. Zhe fhtirje bravzi vkupej stopijo, pride sa-

nje v fakimu med njimi le po petizi sa pol leta plazhati. To pazh ni nobeno plazhilo!

Is ravno tega namena je imenovana kmetijska drushba sazhela, letaf v pervizh tó novo, s kmetijskimi poduki pomnosheno praktiko na svetlo dajati.

Hozhefh vedno se muditi

Le per tém, kar kdaj jé b'lo?

Nozhefh v prid št oberniti

Kar je s zhafam snajdeno?

Mar saftonj se je dodélil

Semlje finu bistrí um?

Novih snajdb te glaf svefelil

Vezh ne bo, ko prasin shum?

O nikár ne sanizh'vati,

Kdor 's semlje imá svoj trud,

Kar, bolj prav jo ofkerb'vati,

Še ti dáje na ponud!

Le kar s zhafam se ne gane,

Vedno staro bod' per naf —

Štara véra naj ostane,

In polhtenost vfaki zhaf!

Shivina je nar vezhi bogastvo kmetovo. Kako se imate per svoji sdravi in bolni shivini

obnašati, tega vas poduzhé bukvize, katerih prvi del je lansko léto v Ljubljani pod imenom: „Bukve sa kmeta“ na svetlo prišel in ki le 30 krajzerjev velja. Noben kmetovavez, ki ima shivino, ne more biti brez njih. De vam bo pa réja shivine vezhi dobizhek pernefla, ste dve rezhi nar bolj potrebne. Prvi izh je treba, kjer koli je mogoče, shivino v hlevih rediti; hlevna réja shivini veliko bolj tekne, kakor jo na pašogonite, in tudi vam vezh dobizhkov prinese, kér se nizeh gnoja ne pogubi. Drugi izh je potreba hleve popraviti, ki so vezhidel tako flabi in nerodni, de se je le zhuditi, de shivina s he vezhkrat ne sbolí. Vboga shivina leshí tù v gnoju, v niskih luknjah polnih soparize in smradú, vampi krav so s gnojem oblosheni, konji pa stojé v gnojnizi, koptam škodljivi. Štene, shlebi in vse druge pošode in orodja so neshashne, strôpi s pajzhevnamami in drusim merzhefam prepresheni, i. t. d. V takih hlevih nikdar ni mogoče, de bi se shivina dobro redila. „Šnashnost je pol shivljenja“ — pravi stari pregovor,

ki tudi per reji shivine velja. Kjer snashnosti v blevih ni in zhiſtiga sraka (ljuſta), tam bo shivina tudi pri dobri klaji smiraj bolj revna oſtala.

Gnoj je nar vezhi podpora kmetijſtva. Kjer gnoja ni, ni dobro obdelaniga polja; zhe pa dobriga polja ni, ni shita ne klaje; — zhe pa tega ni, ni denarjev; — zhe pa denarjev ni, kaj hozhemo pozheti? Le malo kmetov pa sna s gnojem tako v zaker iti, kakor gré. Na umetno napravljenih gnojnih je ſilo veliko leshezhe. Takih pa le malokjé vidimo. Vezhidel ſo v nar niſhim kotu dvoriſha napravljeni, kamor ob deſhevnim vremenu vſa voda vkupej tezhe in ſe od ondod s gnojnizo vred po vaſnih ulizah odteka. Takó iſpráni gnoj ne saleshe doſti in vſa gnojniza v nizh pride, ktera je vender nar bolji del gnojá. De ſe tedaj nizh gnojne mozhí ne bo ſgubilo, mora gnojniſhe takó le napravljeno biti: Na dvoriſhu ali kjer ſi bode, ſe naredí gnojniſhe. V dva do tri zhevlje globoko v tla, v takim kraji, de ni pod kapam, pa tudi prevezh na

folnzu ne. Oboje je gnojnisihu slo fhkodljivo: zhe je pod kapam, deshevniza gnoj prevezh raspéra; zhe je pa prevezh na folnzu, mu folnzhna opéka veliko mozhi odvsame. Koristno je, sraven gnojnisiha 4 ali 6 zhevljev nisheji obsidano in s ilovzo sabito jamo napraviti, ali pa veliko bariglo namest sidanja v jamo postaviti, od ktere pokrit shleb (graben) do gnojnisiha pelje, de se po njemu gnojniza is gnojnisiha v jamo odzéja. Ta gnojnihna jama bodi sakrita, de gnojniza svojiga duha ne sgubi, kér le v njem nar vezhji mozh leshi.

Kmetje imajo néki velik saklad (fhaz) sakopán, sa kteriga pa she ne vedó. Ta saklad leshi v obzhinskikh pafhah (gmajnah), ko bi jih hotli rasdeljiti in njive ali travnike is njih narediti. Koliko dobizhka bi jim rodovitne semljishta prinesle, ki so sdaj le sapushene gmajne! Take pushôbe sa pafho le malo teknejo; kér je smirej polno shivine na njih, se vfaka traviza, kakor se is semlje prikashe, sproti podersa in tako se shivina po

pol dné po gmajnah goni in pride bolj isstradana v hlev, kakor je is hleva fhlá. Ko bi pa — kakor so umetni kmetje she ref prav po gostama sazheli — vse fofefke svoje gmajne od konza do kraja med seboj rasdelile in bi vsak kmetovavez sa svoj kozzhek semlje perjel in ga obdelal in s kakim travnim femenam, postavam s nemfhko detelo, zhe je semlja sa njo pripravna, oblijál, bi gotovo vsak na dobizhku bil. Nemfhka detela 10, 15 in she zlo 20 in 25 lét v semlji obfhoji in nar menj po tri kôfhnje naléto da, zhe se travnik v jefeni ob deshevnim vremenu, ali pa v pervim ali sadnjim konzu sime, kadar je she s snegam pokrit, s gnojnizo poshkropí. Ref zhudno je, de kmetje she dan danafhnji, ko toliko zhes flabe zhase godernjajo, tega ne fposnajo!

Pogorevfka bratovfhina je kmetovavzam velika pomozh. S nekimi krajzerji lahko vsak kmetovavez svoje pohifhtvo pred nefrezho ognja savaruje, ki jih vsako léto k ti bratovfhini odrajta. Vodstvo te drushbe je

v nemfihkim Gradzu, njeni komifionarji fo pa po zeli kranjski, fhtajerfki in korofhki desheli rasdeljeni, pri katerih fe samore vſak kmetovavez ſapifati, ki hozhe v drushbo ſtopiti. Lanfko léto je bilo 12 krajzerjev od ſto goldinarjev plazhati, kar je gotovo prav majhno plazhilo. Koliko lepiga denarja marfikteri zhes léto po nepotrebnim, velikokrat ſhe zlo po neumnim ſapravijo, ſa ktere bi lahko ſvoje pohiſhtvo ſavarvali, bres ſkerbi ſpali in ſebe, ſheno in otroke beraſhke palize obvarovali, zhe jih nefrezha ognja ſadéne. Ta drushba je radovoljna ſavesa, eden drugimu ob pogorevfki nadlogi na pomozh priti, tedaj vſak lahko is nje ſtopi, kadar hozhe; tode miſlimo, de tega ne bo nobeden ſtoril, ki je dobroto te bratovſhine ſposnal.

S veſeljem rezhemo, de je jelo prav veliko naſhkih kmetov nevtrudno ſa réjo ſadja ſkerbeti. Veliko jih je pa vender ſhe, ki ne ſpoſnajo, koliko dobizhkov jim ſamore réja ſadja prineſti. Zhe ga froviga ali kuhaniga vſhivate, vam veliko odrine. Zhe ga poſu-

fheniga perhranite, vaf ob hudi létini lakote varuje. Zhe ga v mefto prodafte, ali mofht is njega flazhite ali pa jefih napravite, vam bo veliko faleglo. Z. k. kmetijfka drushba, ki dobro vé, h kako vilikimu pridu more réja fadja kmetovavzam biti, je v létu 1841 fkle-nila, pridnim ofkerbvavzam fadnih in murbnih dreves freberne fvetinje podeliti in jih s temi k fadjoreji fpodbadati. Vfako léto je dosdaj te fvetinje takim kmetovavzam podarovala, ki fo ji bili pridni fadjoredniki osnanjeni. Kako fe pa mora pri réji fadja ravnati, de bo prav, fo gofp. Pirz, nekdej fajmofhter v Bresjah, sdaj pa mifionar v Ameriki, bukvize fpifali, ki fe „kranjfkivertnar“ imenujejo in le 24 krajzerjev veljajo. Tudi bres teh bukviz, ki fo saref slátiga denarja vredne, nobeden priden kmetifhki gofpodar ne more biti.

Nar poglavitnifhi opravilo pri réji fadja je, gofenze satirati, ki fo nar vezhji fovrashniki fadnih dreves. To fe takó le ftori: 1) Vfako leto drevje zhifto otrebi in ftaro fkorjo

ostergaj, de ne bodo metulji salege vanjo naredili. 2) Pobéli vse odraslene drevesa s apnam, ktero gofenzhno salego na enkrat konzha. 3) Dobro je v jefeni okol dreves semljo okopati kar salego tistih gofenz konzha, ktere se v semlji godé. 4) Tudi bo gofenz menj, zhe metulje lovish in konzhafh, karkoli morefh. 5) v jefeni in spomladi drevje dobro preglej, de bofh gofenzhino salego saterl. 6) Nobena rezh pa gofenz bolj ne smanjsha in ne pokonzha, kakor nekte ptize, ktere so she od Boga v to namenjene. Ti pridni varhi sadnih vertov so: velika in mala feniza, mnifhzhek, plesovz, berkles, détov, pogorevzhek, tafhiza, peniza, lastoviza in vezh drusih tazih ptizhkov, kteri od zherov shivé in drevesa od gofenz trebijo. Ni tedaj prav, takih ptizhkov ki so nafhi veliki dobrotniki loviti in jih moriti! She le pervaditi jih moramo v verte, de nam bodo bolj drevje gofenz ozhistili. Ne pustite tedaj svojim otrokam tih ptizhikov loviti, zhe si hozhete dovolj sadja pridobiti.

Mah je drevju filno fhkodljiv, ga ne štori le nerodovitníga, ampak ga tudi fzhasama ufufhí. S majhnim trudam fe da odpraviti, pa vender tudi to majhno delo nafhi kmetje vezhidel v nemar puhajo, sakaj, kamor fe osremo, vidimo smaham porafhene drevesa. Smaham porafheno drevo fe mora narpred po deblu in po vejah oftergati, po tem pa sapnam pobeliti. To fe štori vfako jefen ali pa fpomladi, kader musga v nje nafropa, v fuhim vremenu, ravno takó, kakor fe hifhe belijo, famo de fe malo bolj goft belesh naredi.

Shivo apno je pri vfaki kmetii filno potrebna in dobra rezh. Sapnam pohifhtva sidamo; sapnam gofenze odvrazhamo in fhkodljiv mah na drevesih konzhamo; shivo apno je pa tudi nar bolji sdravilo, kadar shivino napenja. Shtiri shlize shiviga apna fe v polizhu vode rastopé in napeti shivini v gobez vlije. Zhe napenjanje kmalo ne neha, fe ji sopet zhes pol ure en polizh apnéne vode podá. Ko bi trenil, vezhkrat nape-

njanje po tem odneha, zhe le ni predolgo ter-
pelo in she takó hudo postalo, de le v bod
vampa samore shivino smerti oteti.

Od malih prasnikov ali foprasnikov.

Nekdaj je bilo vezh sapovedanih prasni-
kov, kakor jih je v fedanjim zhafu. Mati ka-
tolifhka zerkev, ki je previdila, de ljudstvo
fkoraj vezh dni v létu prasnuje, kakor pa
dela, je veliko prasnikov odstavila. Te nek-
daj sapovedane, sdaj pa odstavljene prasnike,
imenujemo male prasnike ali fopras-
nike. Mati katolifhka zerkev je dobra mati;
ona fkerbi sa svoje otróke, ona tedaj dovoli
ob odstavljenih prasnikih (foprasnikih) tako
delati, kakor ob drugih delavnikih; vender
se najde med nami dovolj kristjanov, ki me-
nijo, de je greh ob foprasnikih na polji de-
lati, ali kako drugo rokodelo poprijeti.

Nekteri v ti prasni veri vterjeni, raji po-
stopajo, kakor de bi ob foprasnikih kaj ko-
ristniga delali; drugi pijanzhevajo, ali kvar-
topirijo, ali kod drugod nemarno pohajko-

vajo ali po dnevi v kaki fenzi leshijo in spijo, raji, kakor de bi delali. Rokodelzi v méstih ali terjih si po gerdi navadi vfak pondeljik famí sa prasník naredijo, ki ga Blaumontag imenujejo; pijejo na ta dan, in se pretepajo po ofhterijah in druge nespodobnosti vganjajo. Zhudna vera ti je taka, ktera ti delo sa greh fhteje, lenobe in shertja pa ne. O zhudna gerda fhEGA! kadaj bofh is nafhik krajev beshala? O ko bi she v tem létu se sgodilo! Kdor she hozhe ali samóre tudi ob foprasnikih zhafti boshji, in fvojimu spreobernjenju kaj ftoriti, naj gre sjutrej do zhafa v boshjo hifho, naj tam Boga pozhafti, ali doma naj sdihne proti njemu in naj ga sahvali sa prejeti dar dnéva, potem naj prime urno sa delo, vfak po fvojim ftanu.

Priden kmét, ki je pet zerkvénih in defet boshjih sapoved bolj rasloshiti vedil, kakor tifti, ki ob foprasnikih delati sa gréh imajo, je prerajtal, ko bi od 2 fto taushent ljudi v desheli vfak le 8 krajzarjev ob foprasniku saflushil, bi bilo famo na en dan 26,666

goljdinarjev saflushenih ; v dvajsetih dnéh bi flushba vergla **533,320** goljdinarjev.

Tisti kmet je imel v svoji hišhi pod stro-pam tablizo, nanjo si je is starih bukev nauk ispisal, ki ga je svojim vsaki dan ras ta-blizo bral, de bi jih bil v pridnosti vterdil, in lenobe obvaroval.

Na tablizi je bilo to le sapifano:

Priden se dobro shiví,
Lencz pa lakot terpi;
Delo da mozh nam junafhko,
Lenóba pa paljzo berafhko.

Delo da sdravo nam kri.
Štori, de jed nam dihi,
Delo shivot nam terdi,
Lenóba ga pa umori,

Kaj zhafa t' lenoba poshré,
Po petah ubofhtvo ji gré,
Perkrajsha shivljenje nam
drago,

Sa nami pusti vse nago.

Pridnost nam zhast perdobí,
Nam she bogastvo delí,
Lenóba pa krajev sledí
Kjerkol pe klen fki leshí.

Kaj je storiti, ko zhbela, ofa ali serfhen pizhi?

Dergni pizheno mesto s vlashno ali mokro perftjo, ti bo kmal odjenjalo. Nar bolje pa je pizheno mesto s fzavnizo omiti, ker tako ne famo bolj mine, ampak tudi ne oteka.

Kako vjete rake shive ohraniti?

Denejo se v kako posodo in s volam al pi-ram polijejo ; takó ostanejo vezh zhafa shivi.

Narediti, de nageljni po simi zvetejo.

Ako se nageljnjam, ki popke poganjajo, vejize f popkam vred poreshejo, bodo she le prihodnjo simo zvètli, zhe fo na gorkim.

Šhtempelj

			gl. » kr.
sa vlagne pisma			— » 10
» snefke do 20 gl. vméf	20	gl. vméf	— » 3
» » » 50 » »	50	» »	— » 6
» » » 125 » »	125	» »	— » 15
» » » 250 » »	250	» »	— » 30
» » » 500 » »	500	» »	1 » —
» » » 1000 » »	1000	» »	2 » —
» » » 2000 » »	2000	» »	4 » —
» » » 3000 » »	3000	» »	6 » —
» » » 4000 » »	4000	» »	8 » —
» » » 6000 » »	6000	» »	12 » —
» » » 8000 » »	8000	» »	16 » —
zhes 8000 » »	8000	» »	20 » —

Snefski spod 2 golj. fo bres shtempeljna.